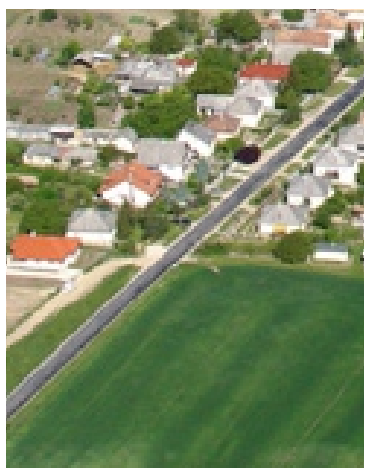
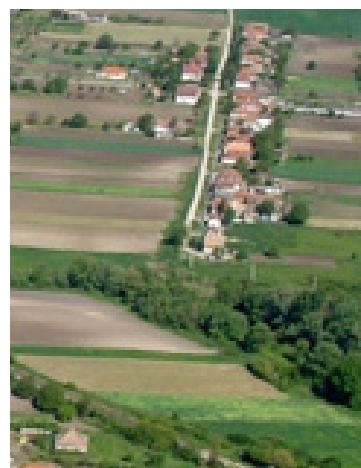

20
22

PÁTKA
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS
záróvéleményezési anyaga

ÖKO-TRADE

Környezetvédelmi és víztechnikai Kft.

7623 Pécs, Megyeri út 26/1.

Tel.: (72) 213-766

Mobil: (30) 631-2126

e-mail: iroda@okotrade.hu

www.okotrade.hu

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Pátka Község Településrendezési Terv felülvizsgálatához

A tanulmányt készítette:

ÖKO-TRADE Környezetvédelmi és Víztechnikai Kft. Mérnöki Iroda

7623 Pécs, Megyeri út 26/1.

Tel.: 72/213-766; E-mail: iroda@okotrade.hu

Témafelelős: Deák Nikolett okleveles geográfus

Ellenőrizte: /Papp Gábor/

cégvezető

Környezetvédelmi főmérnök,

Környezetvédelmi szakértő

Eng. Szám:02/1250

ÖKO-TRADE Környezetvédelmi
és Víztechnikai KFT.

7623 Pécs Megyeri út 26/1.

Cégsz.: 02-09-064858

Adószám: 1154276-2-02

/Bartos Sándor/

ügyvezető

környezetvédelmi és

vízimérnöki szakértő

Eng szám: 02/0067

2021. november

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3
2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	3
2.1. Előzmények, különösen a tematika tartalma	3
2.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása	3
2.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a településrendezési terv, ill. program alakulására.....	4
2.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása	4
3. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁS RÖVID ISMERTETÉSE	4
3.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése	4
3.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal	8
4. A TERV KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA, ELEMZÉSE	10
4.1. A környezeti értékelés során figyelembe vett tervek, koncepciók, programok.....	10
4.2. A környezeti állapot értékelése, a tervmódosítás során figyelembe vett meglévő környezethasználatok.....	12
A talaj és a vizek védelme	12
A levegőminőség védelme	13
Hulladékgazdálkodás	14
Zaj és rezgés elleni védelem.....	15
Sugárzásvédelem.....	15
Települési és épített környezet.....	15
Kialakult településszerkezet, területhasználatok.....	15
Műemlékek, helyi védelemre érdemes építmények.....	16
Világörökségi várományos terület.....	16
Régészeti értékek	16
Táj- és természetvédelem.....	16
5. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK MÓDOSÍTÁSA ESETÉN VÁRható KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK.....	16
6. JAVASLAT A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEKRE, MONITORIZÁLÁSRA	20
7. ÖSSZEFOGLALÁS	21
8. FORRÁSOK	21

1. BEVEZETÉS

Pátka község Önkormányzata (8092 Pátka, Vak Bottyán tér 4.) megbízta az ÖKO-TRADE Környezetvédelmi és Víztechnikai Kft.-t (7623 Pécs, Megyeri út 26/1.) Pátka Község Településrendezési Terv felülvizsgálatával.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezés sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint „a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv” esetén környezeti értékelést kell végezni a várható jelentős hatások ellenőrzése érdekében.

Környezeti értékelés folyamata:

- 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet alapján a 3. számú mellékletben meghatározott környezet védelméért felelős közigazgatási szervek véleményének megkérése a tematika tartalmáról
- 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet alapján a 3. számú mellékletben meghatározott környezet védelméért felelős közigazgatási szervek véleményének megkérése arról, hogy a hatáskörükbe tartozó környezet vagy természetvédelmi szakterületet illetően várható-e jelentős környezeti hatás
- Környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges magasabb rendű tervek, tanulmányok, jogszabályok áttekintése
- Környezeti értékelés elkészítése a 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet 4. számú melléklete alapján, amely a párhuzamosan készülő településrendezési tervbe beépülve jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a jövőbeni elképzeléseket rögzítő terv minimalizálja, és elkerülje a nem kívánt környezeti konfliktusokat.
- Az elkészített környezeti értékelésre a megkeresett környezet védelméért felelős szervek véleményeinek beépítése.

2. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

2.1. Előzmények, különösen a tematika tartalma

Jelen környezeti értékelés Pátka község településrendezési tervének önálló munkarészeként készül. A településrendezési terv felülvizsgálatát a település Önkormányzatának Képviselő-testülete azzal a céllal készítteti, hogy a törvényi előírásoknak eleget téve jelen jogszabályi követelményeknek megfelelő településrendezési tervben előírtak alapján a település szabályozott fejlődését biztosítsa, továbbá a hatályát veszítő rendezési terv jóváhagyása óta eltelt időszak jogszabályi változásainak eleget tegyen és a település új fejlesztési elképzeléseit beépítse a rendezési tervbe.

Pátka Község Önkormányzata a megalapozó helyzetfeltáró, elemző és értékelő vizsgálatokat követően, 2018-ban új településfejlesztési koncepciót készített, mely a 128/2019. (VIII.29.) számú Képviselő-testületi határozattal került elfogadásra. Pátka Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 131-161/2020. (IX.29.), valamint a 43/2021. (VI.07.) számú határozataival döntött Pátka Község településrendezési eszközeinek felülvizsgálatáról, illetve különböző területekkel kapcsolatos elhatározásokról.

2.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A község rendezési terv felülvizsgálata jelenleg zajlik és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes

településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rend. szerint készül. A településrendezési terv felülvizsgálat részeként a környezeti értékelés a véleményeztetésre küldött tematika szerint készült. A környezeti értékelés kapcsolódik a településre készülő településrendezési eszközökhöz, figyelembe veszi a település fejlesztési elképzeléseit tartalmazó koncepciót. A készülő településrendezési terv településszerkezeti munkarészének alátámasztó javaslati fejezeteiben a település hosszú-távú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési terv részeként a környezeti értékelés a jogszabály által előírt tematika szerint és az államigazgatási szervek előzetesen adott szakmai elvárásainak figyelembevételével készül. Az államigazgatási szervek szakmai véleményeztetését követően az észrevételek alapján a környezeti vizsgálat kiegészítésre kerülhet.

2.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a településrendezési terv, ill. program alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapot jellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv felülvizsgálat alakítását. A környezeti értékelésnek a levegő-, zaj- és rezgésvédelemre, valamint a településkép védelemre, tájképvédelemre vonatkozó megállapításai érvényesülnek a településrendezési terv felülvizsgálatának tartalmában.

2.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása

Jelen településrendezési felülvizsgálat során a település civil szervezetei, alapítványai, közösségi szervezetei, a szomszédos települések önkormányzatai, az államigazgatási szervek, a közműszolgáltatók és a lakosság bevonásra kerülnek a környezeti vizsgálat elkészültét követően, az eljárás véleményezési fázisában. A lakossági fórumon a partnerek részéről a településrendezési terv felülvizsgálattal kapcsolatos olyan vélemény érkezett, mely 33-as sorszámmal került a változással érintett területek közé.

3. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT RÖVID ISMERTETÉSE

3.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

A tervmódosítás során új beépítésre szánt terület kijelölése és övezeti módosítás, valamint építési előírás módosítása történik. A terv felülvizsgálat az alábbi módosításokat tartalmazza:

1. Törlésre került
2. Az egykori – telekalakított – lakóterület fejlesztés, 1 tulajdonos birtokát képezi, aki egy telekként saját vállalkozás céljára – lovas sport - hasznosította a területet. Szándéka a tényleges használat szerinti övezeti besorolás.
3. A 2. számú indítványhoz kapcsolódó, Lovarda kialakítására –a hatályos terv szerint – tervezett különleges terület kijelölés okafogyottá vált, annak tényleges használat szerinti, mezőgazdasági szántó terület övezeti besorolása a cél, a lakóterületekkel határos területrészen védőerdősáv kialakításának biztosításával.
4. A település településközponti szerepét a Hivatal és környéke – iskola, bolt, kocsmá - látja el, amely jelenleg lakóterületbe sorolt. Cél a Rákóczi köz-Táncsics köz közötti terület Településközponti szerepének erősítése, és e szerinti építési övezetbe sorolása.

5. A tervezett településközponti vegyes területtel határos egykori „belmajori” területen szintén a központi funkciók erősítése céljából nagy zöldfelület igényű, vegyes használatnak helyet biztosító építési övezet kialakítása a cél.
6. A víztározóhoz vezető út melletti területek falusias lakóterületbe soroltak. Az eddig megvalósult fejlesztések – sportpálya, színpad – és a terület kedvező fekvése miatt, a turisztikai ágazat tovább fejlesztésére a területen szállás, horgászközpont létesítése merült fel. Cél a fejlesztés megvalósítására lehetőség biztosítása, különleges területi besorolás kialakítása.
7. A gázfogadó környezete lakóterületbe sorolt, ellenben ilyen irányú hasznosítása nem tervezett. Cél a területen kis és középvállalkozások részére ingatlan biztosítása, gazdasági (Gksz) terület kijelölése.
8. A víztározóra alapozott turisztikai kínálat fejlesztés okán a szomszédos, nagy kiterjedésű sport, szabadidő terület besorolás kiegészítése tervezett, a jelenleg turisztikai Erdőterületbe sorolt ingatlanra táborhely camping kialakítására lehetőséget biztosítandó.
9. Rovákja horgásztó és hozzá kapcsolódó különleges sport-szabadidő terület-felhasználás reális fejlesztési szándék szerinti rögzítése a cél. Időközben a szomszédos – 032 hrsz. - erdőterület is víz alá került, amellyel a horgászto területének kiegészítése tervezett. (9A) Az új szándék okán a hatályos terv szerinti fejlesztési terület az eredeti – mezőgazdasági – terület-felhasználásra változik. (9B)
10. A belterület és a horgászcentrum közötti kertek lakóterületi hasznosítása nem valósult meg. A módosítás célja a tényleges használatnak megfelelő, - mezőgazdasági kert, valamint erdő terület – terület-felhasználás kialakítása.
11. A Pátkára vezető út mentén, az új beépítések egyoldalasan – nyugati oldal – valósultak meg. A közművek jó kihasználtsága, a kedvező fekvés és így a kétoldali beépítés megvalósulása érdekében a keleti oldal lakóterület fejlesztése a módosítás célja.
12. A lakó- és turisztikai fejlesztések a területen prioritást élveznek, így a tervezett ipari gazdasági terület-felhasználás nem megvalósítható. Cél a terület tényleges használat szerinti övezeti összhangjának megteremtése, általános mezőgazdasági terület kijelölése.
13. A településen áthaladó 811 út – közigazgatási területet érintő – keleti szakaszának nyomvonala az alaptérképi állapottól eltérő. Cél a megvalósult, tényleges állapot rögzítése, rendezési eszközökkel az összhang megteremtése.
14. A dél-nyugati zártkertek szomszédságában, sportpálya került kialakításra. Cél a tényleges használat szerinti övezeti összhang kialakítása, különleges beépítésre nem szánt sportterület kijelölése.
15. A 811 és a Pátkára vezető út csomópontjának környezetében jelenlegi mezőgazdasági területen gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés céljából a kis és középvállalkozások megjelenését ösztönző kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kijelölése tervezett.
16. A 811 és a Pátkára vezető út csomópontjának környezetében jelenlegi mezőgazdasági területen gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés céljából a kis és középvállalkozások megjelenését ösztönző kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület kijelölése tervezett.
17. Pátka déli részén nagyléptékű – társasházias jellegű – lakóterület fejlesztést tartalmaz a hatályos terv. A beruházó az ingatlanokat beépítésre szánt területként nem hasznosította, továbbá a területrendezési tervek sem rögzítették a fejlesztést. A terület csapadékvíz elvezetése nem rendezett, amely a meglévő települési környezetet veszélyezteti. A

vízvezetési problémák megoldásáig a terület a tényleges használata szerint kerül besorolásra.

18. A természetvédelmi és régészeti érintettség okán a terület jelenlegi használatának visszaállítása a cél. A tervezett vegyes és különleges sport terület szántó területre módosul.
19. A településtől észak –nyugatra található állattartó telep tovább fejlesztése elindult illetve a jelenleg belterületen történő állattartás, géptárolás kiszorítására a meglévő telep környezetében további, különleges üzemi mezőgazdasági területek kijelölése tervezett.
20. A település dél-keleti tervezett lakóterületi egységében Napelem telepítése tervezett. Cél a engedélyezett állapotnak megfelelő övezet kialakítása, a rendezési terv módosítása.
21. A A víztározó tervezett „turisztikai központjának” szomszédságában a telekvégeken a most Ev-be sorolt sávban, egységes arculatú és karakterű kis alapterületű faházak kialakítására önálló építési övezet és a turisztikai attrakciók működtetéséhez parkoló felület biztosítása tervezett.
B A víztározó tervezett északi végén, a már kialakult használatú horgászati területen a turisztikai központhoz hasonló egységes arculatú és karakterű kis alapterületű faházak kialakítására önálló építési övezet tervezett.
22. A település északi zártkertjeinek közterületi megközelítése nem tisztázott. Az út és a kertek között erdőterület húzódik. Cél az ingatlanok megközelítésére közterület kialakítása, az ingatlanra való bejutás biztosítása.
23. Pátka jelenleg hatályos terve az igazgatási terület dél-nyugati részén szélerőmű-park létesítésére lehetőséget biztosít, ellenben a felsőbbrendű tervek ezzel nem számolnak. A képviselő testület döntése alapján, - mivel a beruházói szándék továbbra is fennáll - a lehetőséget a jövőben is biztosítani szeretné, így a felülvizsgálat során is kéri ennek lehetőségét szerepeltetni.
24. A Jókai-József A. utcák által határolt tömbterület lakosai – képviselő testület által támogatott - kérelmükben a terület kétoldali beépítési lehetőségének biztosítását kérték.
25. A – képviselő testület által támogatott - lakossági kérelem, a hatályos terv által elindult tömbbelső feltárásának folytatását, további lakótelek kialakítására a lehetőség biztosítását kérte.
26. A település északi részén még nem megvalósult lakóterület fejlesztési terület tulajdonosa a 2-4 lakásos társasház építési lehetőségét is biztosítani kívánja. A fejlesztési terület egy része, kertvárosias lakóterületről, kisvárosias lakóterületre módosul.
27. Törlésre került
28. A módosítás célja a nagy szélességű közterületeken –közlekedési területeken – a zavartalan forgalom biztosítása mellett a lakosság ellátását, kényelmét is szolgáló funkciók – pl. pihenő, buszváró, kiosk – elhelyezhetőségének megteremtése.
29. Pátka igazgatási területén található mezőgazdasági kert területek OTÉK szabta keretek közötti beépítési lehetőségeinek felülvizsgálata a cél, a helyi igények és adottságok figyelembevételével.
30. A település dél-keleti részén a régi iparvágány és a 811. sz. út közötti, jó közlekedési adottságú terület Ipari gazdasági területbe sorolása a cél.
31. A település déli végében buszforduló megvalósítása a cél, amelyhez közlekedési terület biztosítása szükséges.
32. A község közigazgatási területéhez tartozó, jó közlekedési adottságú egykori laktanya, potenciális terület a nagy térigényű, raktározási, logisztikai célú gazdasági terület fejlesztésre,

amelyet Pátka község képviselő-testülete jelen felülvizsgálat keretében biztosítani kíván, így az eddigi Ipari gazdasági besorolás általános gazdasági övezetre változik.

33. A 12. számú indítvánnyal összefüggően a beruházó kérésére a beépítésre szánt területen is módosul a jelenleg gazdasági területi besorolás. Cél, a szomszédos lakóterületekkel azonos építési övezeti besorolás kialakítása.
34. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások
Tervezési alaptérkép aktualizálása
35. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások
Területrendezési tervek övezeteinek ábrázolása
36. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások
Erdészeti adatszolgáltatás szerinti erdő terület-felhasználások rögzítése.
36A Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36B Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36C Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36D Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36E Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36F Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36G Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
36H Erdészeti adatszolgáltatás alapján kijelölt új erdőterületek
37. Az északi kertés mezőgazdasági területeken a egykori zártkerti gazdálkodás megőrzése mellett a tényleges használat valamint a tulajdonosi szándék szerinti terület-felhasználás kialakítása a cél. Az erdővel borított részek így erdő terület-felhasználásba kerültek besorolásra.
38. Temető déli határában védelmi erdőterület kijelölése
39. Lakóterület menti védelmi erdőterület áthelyezése a kialakult állapotnak megfelelő területen
40. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások:
Örökségvédelmi Hivatal adatszolgáltatásának átvezetése
41. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások:
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatásának átvezetése
42. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások
Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatás átvezetése. A település keleti és nyugati határán található bányatelkek határvonala feltüntetésre került, míg a 0198/3 és 0198/8 hrsz-ú ingatlanok beépítésre nem szánt különleges bányaterület övezetbe kerültek besorolásra.
43. Településrendezési terv rajzi mellékleteit érintő aktualizálások
Vízügyi igazgatóság adatszolgáltatás átvezetése

A tervmódosítás tartalmi felépítése a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8) Korm. rendelet alapján készült. A jogszabály értelmében koncepciót, stratégiát és településrendezési eszközöket abban az esetben kell készíteni, ha jogszabály előírja vagy a települési önkormányzat a település társadalmi, gazdasági, illetve környezeti helyzetében bekövetkezett változások vagy új településfejlesztési szándék miatt indokoltnak tartja.

A településrendezési terv felülvizsgálat módosítási pontjai alaptérképen ábrázolva:

3.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

A településrendezési terv módosításánál fontos szempont, hogy a magasabb rendű tervekkel, programokkal, a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, valamint az érintett államigazgatási szervek és közműkezelők jogszabályon alapuló véleményével összhangban az érintett lakosság, a civil szervezetek támogatásával készüljön.

Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések:

- 1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

Az ország hosszú távú területfejlesztési céljait és a programok kidolgozásához szükséges irányelveket meghatározó dokumentum Pátka községre is érvényesíthető rész céljai:

- befogadás – társadalmi felzárkózás,
- esélyegyenlőség megteremtése nemzetiségi identitás erősítése
- fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés
- értékmegőrzés és intelligens növekedés

- nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése
 - partnerség és közösségi részvétel
 - foglalkoztatáshoz való hozzájárulás
 - a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása
 - megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség
- *Fejér megye Területfejlesztési Konceptiója (45/2021. (III. 31.), és 46/2021. (III. 31.) önkormányzati határozat)*
Pátka a Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács (VVVTFT) településeként a koncepcióban a turisztikai potenciálok területi koncentrációjából fakadó előnyök kihasználása, az ilyen ágazati fejlesztések területi fókuszálása cél esetében jelent meg. A területi cél a turizmusfejlesztés hangsúlyossága a természeti, kulturális és történelmi örökség ápolásában, azokhoz való hozzáférés javításában, a helyi környezet jobb megismerhetőségében, bemutatóságában juthat érvényre. Mindemellett a térségben élők életfeltételeinek javítására, munkához jutásának elősegítésére és a térségek jövedelemtermelésének előmozdítására, az épített és természeti környezet fejlesztésének a fenntartható fejlődés elveivel való megfelelő összhangjának megteremtésére, a közúti- és vízi közlekedés, a kerékpárutak, turistautak fenntartásának és fejlesztésének előmozdítására, elősegítésére is hangsúlyt helyez.

Területrendezési tervekkel való összefüggések:

- *2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről:*
Pátka területe az országos övezetek közül az alábbiak vonatkozásában érintett:
 - Ökológiai hálózat magterületének övezete
 - Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
 - Ökológiai hálózat puffertületének övezete
 - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
 - Erdők övezete

A 2018. évi CXXXIX. törvényhez kiegészítő övezeteket határozott meg a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, melyek a következők:

- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete
 - Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
 - Tájképvédelmi terület övezete
 - vízminőség-védelmi terület övezete
 - Honvédelmi és katonai célú terület övezete
- *Fejér Megye Területrendezési Terve (A Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (II.28.) önkormányzati rendelete) Pátkát érintő övezetei:*
 - Ásványi nyersanyagvagyon övezete
 - Földtani veszélyforrás terület övezete

Egyedileg meghatározott megyei övezet:

- Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések
- Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések
- Naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete

A fent említett tervek, programok fejlesztési irányaival összhangban áll Pátka településfejlesztési elképzelése, valamint a magasabb rendű tervek regionális, illetve térségi fejlesztései összhangban vannak a település rendezési tervével. A község tervezett rendezési folyamatai illeszkednek a kistérségi, illetve a megyei elképzelésekhez, figyelembe veszik az érintett államigazgatási szervek, illetve szakhatóságok javaslatait, vonatkozó előírásokat.

4. A TERV KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA, ELEMZÉSE

4.1. A környezeti értékelés során figyelembe vett tervek, koncepciók, programok

- országos szinten:

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

„E törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.” Ezen terv az Ország Szerkezeti Tervét, valamint az Országos Övezeti Tervet és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában, továbbá szabályozza a térségi területfelhasználási kategóriákat.

Nemzeti Energia- és Klímaterv (NEKT)

Magyarország a bruttó végső villamosenergia-fogyasztásban a megújuló források arányát 2030-ra legalább 20%-ra kívánja növelni. A villamosenergia-szektor „zöldítésének” központi elemét a napelemes kapacitások bővítése jelenti, amelyek nagysága a 2016-os nem egészen 680 MW-ról 2030-ra kb. 6.500 MW-ra nő. 2030-ra némileg megváltoznak ezek az arányok, és egy diverzebb megújuló energia hasznosítással találkozhatunk: 75%-ra csökken, de továbbra is domináns marad a biomassza-felhasználás részesedése. A napenergia súlya nő a legjobban, a kezdeti 1%-ról 2030-ra közel 8%-ra növekszik aránya a megújulókon belül, kismértékű növekedés figyelhető meg a geotermikus energia esetében is.

Új Magyarország Fejlesztési Terv |Széchenyi 2020

Keretében 7 regionális operatív programot kezel. Keretében 7 regionális operatív programot kezel. A Közép-Dunántúli régió átfogó célja, hogy a régió a gazdasági-társadalmi innováció, az állandó megújulás elemeinek hatékony alkalmazásával a magyar régiók közötti kiváló gazdasági helyzetét és jövedelem-termelő képességét megőrizze.

Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv

A Stratégia célja a mezőgazdaság fejlesztéséhez, a vidék környezeti értékeinek megőrzéséhez, a vidéki térségek gazdaságának megerősödéséhez és a vidéki társadalom kohéziójához szükséges fejlesztési keretek megteremtése. A fokozódó gazdasági aktivitás csak a jelenlegi, alacsony környezetterhelés megőrzése esetén kínál fenntartható fejlődési lehetőséget a vidéki térségek számára.

5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2021-2026)¹

A Program az elmúlt időszakban elért eredményekre és a meglévő, illetve várható új kihívásokra tekintettel határozza meg a környezeti jövőképet és célokat. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Stratégiai céljai:

- Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.
- A környezetbiztonság javítása.

Horizontális céljai a társadalom környezettudatosságának növelése, illetve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése. A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják.

Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2014-2020

A jövőben a környezeti elemeket kímélő hulladékkezelés, a környezetbarát, innovatív technológiák alkalmazása kerül előtérbe, csökken a veszélyes anyagok használata. A hulladékra a társadalom, mint erőforrásra tekint majd. Az OHT-ban foglalt célok teljesülésének köszönhetően a hulladéklerakás csökken, a jövőben csak az a hulladék kerül lerakásra, amelynek a hasznosítása nem megoldható, valamint a települési hulladék részeként a jövőben biológiailag lebomló hulladék csak minimálisan kerül lerakásra.

A jövőkép eléréséhez szükséges átfogó célkitűzések: hasznosítási arányok növelése, hulladékképződés csökkentése, elkülönített gyűjtés kialakítása és fejlesztése, a hulladékká vált termékek újra használható összetevőinek elkülönítése, javítása és ismételt felhasználása.

- regionális és megyei szinten:

Fejér Megye Területrendezési Terve

„A megyei területrendezési terv feladata, hogy meghatározza a megyében a térségi területfelhasználás és a műszaki infrastruktúra-hálózatok szerkezetét, összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, az erőforrások védelmére, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, a hagyományos tájhasználat megőrzésére.

Fontos, hogy a terv – a jogszabályok szabta keretek között - segítse, térben összehangolja az egyedi, települési önkormányzati és térségi fejlesztési igényeket is, vagyis támogassa a többszintű, integrált

¹ Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. jelen dokumentáció készítésének időpontjában a Program tervezetét publikálta

és fenntartható területi koordinációt. Alapvető irányelv, hogy a meghatározott védelmi célú, illetve a térség fejlődését segítő, jövőbeni térszerkezeti elemek a megye adottságait figyelembe véve, megfelelő egyensúlyukkal segítsék a megye beilleszkedését az országos és az európai térbe.”

Közép-dunántúli Operatív Program

A Közép-dunántúli Operatív Program átfogó célja, hogy a régió a gazdasági-társadalmi innováció, az állandó megújulás elemeinek hatékony alkalmazásával a magyar régiók közötti kiváló gazdasági helyzetét és jövedelem-termelő képességét megőrizze.

- települési szinten:

Pátka Község - Településfejlesztési Koncepció

A hatályos településfejlesztési koncepció Pátkát olyan élhető, a hagyományokat és a környezet védelmét tiszteletben tartó dinamikusan fejlődő települési környezetként vizionálja, amely a fenntarthatóság alapelveit is érvényesíti. A község célja, a komfortos lakókörnyezetet biztosítása, a közszolgáltatások minőségének folyamatos javításával, a foglalkoztatás biztosítása a helyi gazdasági szereplőkkel való szoros együttműködés kialakításával és megtartásával, a helyi hagyományok megőrzése, továbbadása, a hagyományos épített környezet és a településkép megóvásával.

4.2. A környezeti állapot értékelése, a tervmódosítás során figyelembe vett meglévő környezethasználatok

A talaj és a vizek védelme

A termőföld védelméről szóló 2007.évi CXXIX. törvény vonatkozik a talajok védelmére. Pátka területe a Lovasberényi-hát kistájhoz tartozik. A térszín általános lejtősödése irányában kialakult konzekvens és szubszekvens völgyek felszínét lapos hátakra, keskeny vízválasztó tetőkre és eróziós-deráziós tanúhegyekre tagolták. Hosszú, energikus lejtői erősen erodáltak. Átlagos tengerszint feletti magassága 170 m, átlagos relatív relief 34 m/km². A mai felszín kialakulása kezdetén, a pliocén végén és a pleisztocén első felében hegyláb felszín fejlődésen ment át és összefüggött a Vértest övező szomszédos területekkel. Az újpleisztocén löszképződésig feltételezhetően alacsony hegylábi helyzetben levő, gyengén tagolt, pusztuló denudációs felszín volt. Löszös háttá történő formálódásában a fiatal szerkezeti mozgásoknak, a folyóvízi erózióknak, a felszínt felületileg letaroló deráziós folyamatoknak és a löszképződésnek volt szerepe.

A kistajat a kiváló mezőgazdasági adottságú mészlepedékes csernozjom talajok uralják. Löszös üledéken képződtek, vályog mechanikai összetételűek, vízgazdálkodásuk a kitűnően morzsás szerkezet következtében kedvező. Zömmel szántóként, de rét-legelőként, szőlőként és gyümölcsösként is hasznosítottak. A Pátkai-tározó környezetében réti talajok jellemzőek. A mezőgazdasági művelés számára megtartandó térségek érdekében a „kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeket” és a „jó termőhelyi adottságú szántóterületeket” a területrendezési tervek határolják le.

A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet szerint Pátka nitrátérzékeny település, így be kell tartani a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezésével szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól szóló, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet szerint a „helyes mezőgazdasági gyakorlat” szabályait. Pátka területén a VMKH adatszolgáltatása alapján földtani veszélyforrással érintett terület található.

Az Országos Területrendezési Tervvel összefüggésben a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról vízminőség-védelmi terület övezetét jelölte ki a teljes közigazgatási területet. A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján Pátka érzékeny területen helyezkedik el.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken az alábbi előírások betartását szükséges szem előtt tartani:

- a felszíni vizek pótlása felszín alatti vízből vízgyűjtő-gazdálkodási tervben foglaltak szerint történhet;

- akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 9.§ (1) bekezdés és a 10.§ (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése.

Szennyező anyagok felszín alatti vízbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására, a felszín alatti vizek jó minőségi állapotának biztosítása érdekében tevékenység,

- végzése során szennyező anyag, illetve lebomlása esetén ilyen anyagok keletkezéséhez vezető anyagok használata, illetve elhelyezése csak környezetvédelmi megelőző intézkedéssel, és – az engedélyezhető közvetlen bevezetések kivételével – műszaki védelemmel folytatható;

- a felszín alatti víz, földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető

- nem eredményezhet kedvezőtlenebb állapotot, mint amit a felszín alatti víz, a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéke vagy az annál magasabb (Ab) bizonyított háttér-koncentráció, továbbá az (E) egyedi szennyezettségi határérték, illetve kármentesítés esetében a (D) kármentesítési célállapot határérték jellemez, kivéve a (3) és (4) bekezdésekben foglalt esetet;

- nem eredményezheti a víztest jó kémiai állapotának romlását, valamint a szennyezőanyag koncentrációk jelentős és tartós emelkedését;

- részeként végzett bevezetést, elhelyezést csak engedéllyel lehet folytatni.

A térség vízhálózatát kisebb vízfolyások jellemzik, nyugati részét a Császár-víz, melynek mellékvize a Rovákja-patak, a déli részét a Vereb-Pázmándi-vízfolyás, keleti peremét a Váli-víz vezeti le. A vízminőség II. osztályú. 6 kisebb tó mindösszesen 50 ha felszínű, köztük a Pátkai-halastó a legnagyobb. A talajvíz a völgytalpakon 2-4 m, a lejtőkön 4-6 m között érhető el, míg a hátakon néhol hiányzik. Mennyisége nem számottevő. Kémiai jellege kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, de dél-keleti felén a nátrium is megjelenik.

A közüemi ivóvízellátást és szennyvíz-elvezetést a Fejérvíz Zrt. szolgáltatja. A vízbázis a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása alapján felszín alatti vizek állapota szempontjából a 2a, 2c, 2e és 3 alkategóriába esnek a településhatáron belüli területek. Az ivóvíz-minőség javító program keretében megszűnt a víztermelés a helyi kutakból, a vízellátó rendszer a Székesfehérvárról átvett ivóvízzel üzemel.

A levegőminőség védelme

Pátka területén gazdasági, kereskedelmi telephelyek, utak, kiszolgáló építmények ill. egyéb levegőterhelő források találhatóak. Ezek közül a jelentéskötelezett telepek összesített levegőterhelése állapítható meg a LAIR adatbázisból. A közlekedés és lakossági tüzelés levegőterhelése fajlagos értékek és lokális kapacitások ismeretében kiszámítható.

A község a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet kategorizálása szerint a 10. zónacsoportba tartozik, mely alapján az ország olyan egyéb területei között szerepel, amely nem tartozik légszennyezettségi agglomerációba. A község levegőminőségét befolyásolja közigazgatási területtől délre haladó 811. sz. II. rendű Székesfehérvár – Bicske főút, valamint a 81114. j. Pátkai bekötő út, amely a 811. sz. főúthoz csatlakozva fűzi fel a települést.

A téli időszakban a háztartási tüzelőberendezések szennyezőanyag-kibocsátásai gyakorolnak kedvezőtlen hatást azon területeken, ahol a vezetékes gáz kiépítésére még nem került sor. Az 53/2017. (X.18.) FM rendelet a nagyobb hőteljesítményű (a 140 kW és annál nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb teljes névleges bemenő teljesítményű) tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeire vonatkozó előírásokat tartalmazza. A 140 kW névleges teljesítmény alatti tüzelőberendezések esetén az eljáró illetékes hatóság a települési önkormányzat jegyzője. A fűtőmű és erőmű nagyságrendű teljesítményekre (50 MW_{th} felett) vonatkozó előírásokat külön jogszabályi szabályozás tartalmazza.

Hulladékgazdálkodás

A hulladék képződésének megelőzése és a hulladékgazdálkodás során az alábbi tevékenységek elsőbbségi sorrendként történő alkalmazására kell törekedni:

- a hulladékképződés megelőzése
- a hulladék újrahasználatra kész előkészítése
- a hulladék újrafeldolgozása
- a hulladék egyéb hasznosítása, elsősorban energetikai hasznosítása
- a hulladék ártalmatlanítása.

A hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény rögzíti, hogy a hulladéktermelő, a hulladékbirtokos vagy a hulladékká vált termék gyártója felelős a hulladék kezeléséért, a hulladékgazdálkodás költségeinek megfizetéséért. A törvény célja a biológiailag lebomló hulladék elkülönített gyűjtése, valamint hasznosítása. A hulladék termelője köteles a hulladékok szakszerű gyűjtéséről, tárolásáról, elszállíttatásáról és ártalmatlanításáról gondoskodni. Ennek elsődleges célja a hulladék talajba, felszíni és felszín alatti vízbe és levegőbe való bejutásának megakadályozása. A hulladékok jegyzékét a 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet foglalja magába.

Az építési és bontási tevékenységre vonatkozó szabályokat a 45/2004. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet foglalja magába. A jogszabály kiterjed az építési és bontási hulladék kezelésére, a keletkezett hulladék mennyiségének tervezésére és elszámolására. Ezen típusokon felül megkülönböztetett figyelmet igényel a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos hulladékgazdálkodás. A veszélyes hulladékok kezelésére a 225/2015. (VIII.7.) Kormányrendelet vonatkozik, melynek hatálya kiterjed a veszélyes hulladékokra, a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységre, valamint a veszélyes hulladék termelőjére, birtokosára és a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységet folytatóra.

Zaj és rezgés elleni védelem

Belterületen az alapzaj mértékét a közlekedés, a gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató létesítmények, valamint a használati zajösszetevők határozzák meg, míg külterületen ugyancsak a közlekedés, a gazdasági és mezőgazdasági területhasználatból eredő zajösszetevők jelentik. Környezeti zajprobléma az érintett területeken nem ismert. Sem bel-, sem külterületen települési szintű háttérzaj mérés nem történt, az egyes tevékenységek zajkibocsátásáról, esetleg mért vagy számított zajterheléseikről nem áll rendelkezésre információ.

A közúti közlekedést tekintve a legjelentősebb zajforrásnak a 811. sz. főút és az M7 autópálya tekinthető, egyéb lényeges zajterhelő hatással rendelkező út nincs a településen, illetve nem tervezett. Az M7 autópálya zajvédelmi szempontból határérték feletti terhelést nem okoz, zajárnyékoló létesítmények kiépítése nem történt, azonban védőfásítása megvalósult. A vasúti közlekedést tekintve Pátka területén halad keresztül a Bicske – Székesfehérvár vasútvonal, amelynek Lovasberény és Bicske közötti szakasza megszűnt. A Pátkát érintő Lovasberény – Székesfehérvár szakaszon szórványos teherforgalom folyik. A települést érintő vasúti fejlesztés nem tervezett.

A 284/2007. (X.29.) Kormányrendelet értelmében a településrendezés során figyelembe kell venni a zaj- és rezgésvédelemre vonatkozó jogszabályi előírásokat. A kibocsátási vagy a terhelési határértékek túllépését a zaj- és rezgésterhelési határértékekről szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendeletben meghatározottak szerint kell jelentősnek minősíteni.

Sugárzásvédelem

A településhez legközelebb eső sugárzásvédelmi szempontból jelentős létesítmény északon a közigazgatási határtól mintegy 90 km-re helyet foglaló MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Tekintettel a létesítmény nagy távolságára, a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII.29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII.11.) BM rendelet 1. számú melléklet értelmében a község nem sorolt katasztrófavédelmi osztályba.

Települési és épített környezet

Kialakult településszerkezet, területhasználatok

A településszerkezet kialakulására is hatással voltak a morfológiai, vízrajzi és közlekedési adottságok. A község településszerkezetét a domborzat, a nagyobb vízfelületek, illetve a település történeti fejlődése során kialakult közutak, valamint a vasút határozták meg.

A község jellegzetes orsós utcaserkezetű, a hosszú szalagtelkek a két szétágazó utcára – a Kossuth Lajos u. és Petőfi Sándor u.- fűződnek fel. A két utca közötti terület súlypontjában udvarházak álltak, melyek helyét a XX. században felváltották a kisebb területű módosabb gazdák lakóházai és gazdasági épületei. A településszerkezet meghatározó eleme a településmagból kiemelkedő római katolikus templom és történeti utcaserkezet. Ugyan e településszerkezetben kevésbé meghatározó szerepű a barokk református templom, de kiemelkedő épített emlékként szintén fontos a község életében.

A közigazgatási terület legmarkánsabb eleme a több mint 300 hektáros víztározó. A víztározó 1974-ben készült el, a Zámolyi-tározóval együtt a Velencei-tó vízszintjének szabályozására, amelyet a Császár-víz közvetítésével szolgál. A löszös hátakhoz tartozó területek túlnyomó része szántóföldi művelésben van. Az erdők legnagyobb kiterjedésben a déli területreszen foglalnak helyet, valamint néhány kisebb erdőfolt található a vízfolyások és a tározó mentén.

Műemlékek, helyi védelemre érdemes építmények

A község műemléke a római katolikus templom, a református templom és a Nepomuki Szent János-szobor. Országos műemléki védelem alatt álló nyilvántartott műemléki érték az Ivánka-kúria épülete.

Helyi védelem alatt álló ingatlanból 17 db található a községben, valamint 5 db objektum helyi védelemre javasolt épületként került bejegyzésre.

Világörökségi várományos terület

A községben világörökségi várományos helyszíneként bejegyzett terület nem található.

Régészeti értékek

A településen 37 db nyilvántartott régészeti lelőhely található.

Táj- és természetvédelem

A tájképvédelmi terület övezetéhez a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység hatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. Pátka esetében ez a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet mellékletében lehatárolt terület a víztározó észak-déli tengelye, illetve a közigazgatási terület déli részének változatos domborzatú és vízrajzú területsávja tartozik.

Nemzetközi jelentőségű természetvédelmi területek a Natura 2000 területek, természetvédelmi területek szintén megtalálhatók Pátka közigazgatási határán belül, melyek a következők:

- Ökológiai hálózat magterület
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosó
- Ökológiai hálózat pufferterület

A természetvédelmi érintettség kapcsán az országos ökológiai hálózaton túl a Natura 2000 különleges madárvédelmi (SPA) és természetmegőrzési terület (SAC) emelendő ki (Zámolyi-medence, Velencei-hegység), melyek a szomszédos településeken található. Nemzetközi jelentőségű UNESCO bioszféra-rezervátum (MAB) nem található a településen. Ex lege védett a közigazgatási területen nem található. Egyedi tájérték nem érinti a község környezetét, azonban a Vértesi Natúrpark lefedí a település területét.

5. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK MÓDOSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ KÖRNYEZETET ÉRŐ HATÁSOK

A rendezési terv felülvizsgálat módostó pontjai országos ökológiai hálózat övezetét, kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét, erdők övezetét, jó termőhelyi adottságú szántók övezetét, erdőtelepítésre javasolt területek övezetét, tájképvédelmi terület övezetét, vízminőség-védelmi terület övezetét, honvédelmi és katonai célú terület övezetét érintik. Új beépítésre szánt terület kijelölés történik a 9., 11., 15., 16., 19. és 30. számú változások során. Beépítésre nem szánt területből beépítésre szánt területbe való átsorolások, beépítésre szánt területből beépítésre nem szánt területbe való átsorolások, beépítésre szánt területeken vagy beépítésre nem szánt területeken belül történő átsorolások egyaránt előfordultak.

Funkcióváltással járó módosítások – egyéb gazdaságfejlesztés: 7., 15., 16., 19., 30., 32. számú módosítások

Jelen felülvizsgálat során a legtöbb tervmódosítási elem a gazdaságfejlesztést célozta. A helyi gazdaságfejlesztéssel az adott gazdasági tevékenység eredményei helyben hasznosulnak támogatva a helyi piacot, ösztönözve a helyi vállalkozásokat a helyi közösség érdekében. Akkor működik jól, ha soktényezős: ha a gazdaságiak mellett társadalmi, környezeti szempontokat is figyelembe vesz. Minden esetben szükséges, hogy a helyi erőforrások megőrzése és fenntartható használata, valamint a helyi lakosság igényeinek, szükségleteinek kielégítése úgy történjen, hogy az hosszú távon összhangban legyen a fenntarthatóság követelményeivel. A levegővédelmi követelmények betartása szükséges új légszennyező forrás létesítésekor és a már meglévő forrás működése alatt a hatásterületen.

A gazdaságfejlesztés során hosszú távú hatásként említjük meg a **forgalomnövekedést** (levegő- és zajterhelés), ez azonban nem prognosztizálható olyan mértékűnek, ami környezeti konfliktust okozna, vagy olyan egészségügyi hatást fejtene ki, ami a társadalmi szférára negatív következménnyel járna. A gazdaságfejlesztésben érintett vállalkozások esetében a **keletkező hulladék mennyisége** növekedhet, azonban helyes tervezéssel, a hangsúlyt a **megelőzésre** helyezve, csökkenthető az elszállításra kerülő mennyiség.

Az agrárszektor területei szélerózióval veszélyeztetett területeknek minősülnek, ezért a **védőfásítás javasolt** az esetlegesen kialakuló porszennyezés elkerülése érdekében.

A község jellegzetes **építészeti arculatát meg kell őrizni**. A fejlesztések során elkerülve a kedvezőtlen településképi látványt, megfelelő tájba illesztést kell megvalósítani. Az új létesítmények elhelyezése úgy történjen, hogy takarásuk növénytelepítéssel megoldható legyen, annak érdekében, hogy a lakó- és közterületekről ne jöhessen létre kedvezőtlen rálátás.

A fejlesztési célú módosítások a gazdasági szektor fejlesztését, kereskedelmi-szolgáltató terület kijelölését, üzemi mezőgazdasági terület bővítését, iparfejlesztést jelentenek. A tervezési területeken a zajterhelés és a légszennyezés jelenthet problémát.

A 7., 15., 16. számú módosítások kis- és középvállalkozások számára céloz meg területkijelölést, megjelenésük kis mértékű többlet zajhatással járhat. Ez esetben szükséges figyelemmel lenni a **zajtól védendő lakóingatlanokra**, ahol nappal 50, éjszaka 35 dB a határérték. A vonatkozó jogszabály **határértékeit betartani szükséges** a fejlesztés helyszínén, ennek figyelembevételét javasoljuk a fejlesztés tervezésénél. A fejlesztések forgalomnövekedést eredményezhetnek az érintett környezetében, mely azonban csak nappal jelentkezik, ezért zavaró hatása nem aggályos. Az üzemelésből fakadó **zajterhelés, esetleges légszennyezés nem valószínűsíthető**.

A meglévő és tervezett mezőgazdasági fejlesztések lakóterülettől vett viszonylagos távolsága miatt védendő lakóingatlanokra várhatóan zavaró hatást nem gyakorolnak. Nagy létszámú állattartás esetén az engedélyezési fázisban részletes környezetvédelmi vizsgálatra kerül sor. A tevékenység léptéke alapján az illetékes hatóság **védőtávolságot** határozhat meg (19. sz. módosítás).

A 30. és 32. számú módosítások esetén a fejlesztési területeken jelentkezhet az építési fázisban zajhatás, majd az üzemelésből eredően is, illetve a szállítási útvonalakon növekvő, többlet forgalom és ebből eredő zaj- és légszennyezés. **A lakóterületek védelmére meghatározott védőterületek**

alkalmazásával azonban mérsékelhetők ezen hatások, esetleges védőfásítással pedig minimalizálhatók.

Funkcióváltással járó módosítások – turizmusfejlesztés: 6., 8., 21. módosítások

A turisztikai fejlesztés bázisa a Pátkai-tározó, térsége turisztikai központként funkcionál, a település célja e funkció további erősítése. A helyi adottság sokrétűbb kiaknázásához szállásépület, horgászcentrum, camping, üdülő faházak kialakítása a cél.

A fejlesztések tervezésénél szükséges figyelemmel lenni a zajtól védendő lakóingatlanokra, ahol nappal 50, éjszaka 35 dB a határérték. A vonatkozó jogszabály határértékeit betartani szükséges a fejlesztés helyszíneken, ennek figyelembevételét javasoljuk a fejlesztés kivitelezésénél is, hiszen a fejlesztési területen jelentkezhet az építési fázisban zajhatás, majd az üzemelésből eredően is, illetve a közlekedési útvonalakon növekvő, többlet forgalom és ebből eredő zaj- és légszennyezés. A lakóterületek védelmére meghatározott védőterületek alkalmazásával azonban mérsékelhetők ezen hatások, védőfásítással pedig minimalizálhatók.

A megvalósítással forgalomműködés valószínűsíthető a helyszín környezetében, mely azonban csak nappal jelentkezik, ezért zavaró hatása a védendő területek vonatkozásában nem aggályos. Az üzemelésből fakadó zajterhelés, esetleges légszennyezés nem valószínűsíthető. A felszíni vízvédelem érdekében takaró fásítás kialakítása javasolt.

Lakóterület-fejlesztések: 11., 26., 33. módosítások

Az új beépítésre szánt területek kijelölése a burkolt felületek aránynövekedését eredményezi, csökkentve a beépítetlen területek arányát a települési területen. A településen bekövetkező új térfoglalások, mint fragmentáló tényezők jelennek meg, negatív hatással vannak a biodiverzitásra, de egyúttal településképet befolyásoló tényezők is (felszínborítottság változása). Az új beépítés alapvetően csökkenti a növényzet természetességét, csökkenti a beszivárgást, alapvetően megváltoztatva az adott terület növényzetét, vízrajzi, talajtani és mikroklimatikus jellegét. Mindez összességében azonban olyan csekély területen valósul meg, hogy hatása elhanyagolható a település egészét tekintve.

Levegővédelmi, illetve zajvédelmi szempontból ebben a pontban is kiemeljük, hogy az új lakóterület kijelölések esetében a **lakóövezeten betartandó zajvédelmi határértékeket szükséges figyelembe venni** a gazdálkodó szervezetek esetleges fejlesztései kapcsán is már a tervezés fázisában, beleértve ebbe a fejlesztés/bővítés alkalmával jelentkező forgalomműködést és az ebből fakadó többlet zajterhelést, mely nem okozhat a lakóingatlanokon zavaró hatást. A beépítést célzó módosítások nem járnak jelentős környezeti hatással, a község laksűrűség szempontjából nincs kritikus helyzetben, ezért a lakófunkció bővítése, mint fejlesztési cél jelentős többletterhelés nélkül kivitelezhető. A víziközmű, villamos energia és hírközlési infrastruktúra-hálózatra csatlakozás biztosítható az új beépítések esetén.

Településközpontot érintő módosítások: 4., 5. módosítások

A településközpont funkcióbővítése településfejlesztési cél. Megvalósítása negatív környezeti hatással nem jár. A zöldterület igényű területkijelölés környezetvédelmi szempontból pozitív, kondicionáló hatású, településképi szempontból is pozitív hatású és települési élethez is kedvező hatása van. Az egykori olajszenyvezett belmajori terület kármentesítése lezajlott, új célú hasznosításával az egykori környezetszennyezés helyszíne értékes közösségi térként funkcionálhat tovább.

Közlekedési infrastruktúrát érintő változások, közterület-szabályozás: 22., 31. számú módosítások

A 22. számú módosítás a település északi zártkertjeinek megközelítését teszi lehetővé, míg a 31. számú módosítás a település északi felében buszforduló kialakítását célozza.

A zártkerti ingatlanok megközelítéséhez a közterület kialakítás az erdőállomány minimális zavarásával megvalósítható.

A buszforduló kiépítése kis mértékben módosítja a jelen állapotot, jelentős negatív környezeti hatást nem eredményez. Kivitelezés fázisában növekvő forgalom és ebből következő többlet zajterhelés jelentkezhet. A kivitelezés tervezési szakaszában fontos szempont a zajvédelmi követelmények biztosítása.

Megújuló energia hasznosítás lehetőségét biztosító módosítás: 20. számú módosítás

A fotovoltaikus energia hasznosítása környezetvédelmi szempontból támogatandó megoldás. A települési energiamixben napelempark létesítéssel növekszik a megújulók aránya, ami sokkal rugalmasabb energiatermelést tehet lehetővé. A termőföldre tervezett napelempark abban az esetben kedvező megoldás, ha annak termőképessége nem tenné lehetővé a szántóföldi növénytermesztést és nem okoz jelentős termőföld-kapacitás kiesést. A tervezett napelempark engedélyezési eljárása alkalmával a tevékenység léptékétől függően előzetes vizsgálatra kerülhet sor, ahol a környezeti hatások részletes vizsgálat megtörténik. A módosítási pont környezeti hatásai közül tekintettel a lakóingatlanok közelségére, elsősorban a zajszennyezés emelendő ki, ennek vizsgálata szabványos zajméréssel előzetes vizsgálati eljárás során megtörténik. A lakóingatlanokon betartandó zajvédelmi határértékek teljesülésével a tevékenység környezeti hatása csekély.

Valós területhasználathoz illeszkedést, kialakult állapotnak való megfelelést biztosító módosítások: 2., 3., 9., 12., 13., 14., 17., 18. számú módosítások

A felsorolt módosítási pontok a meglévő állapotnak megfelelően biztosítják a valós területhasználathoz illeszkedést, nem járnak környezeti hatással.

Szabályozási Tervet, rajzi mellékleteket érintő módosítások: 23., 24., 25., 27., 28., 29., 32., 34., 35., 40., 41., 42., 43. számú módosítások

A szabályozási tervet és a rajzi mellékleteket érintő módosítások környezeti hatással nem járnak.

Erdőterület-kijelölések: 36., 37., 38., 39. számú módosítások

Az erdőterületeket érintő megszüntető hatású tervmódosítások aránycsökkenést okoznak, mely kieső felületet területi arányban pótolni kell, például a gazdasági területek menti védő fásítással, mely zajvédő eszköz is egyben. A község zöldfelülettel való ellátottsága klimatikus kondicionáló hatása mellett a települési élhetőség, valamint településképet javító hatása szempontjából sem elhanyagolható jelentőségű, az ellátottság - a biológiai aktivitás érték szinten tartásával - nem mozdul el negatív irányba. A tervezett változtatásokat, fejlesztéseket, új létesítményeket csak a legszükségesebb mértékű termőföldkivonással, zöldfelület csökkentéssel valósítsák meg, így a lakosság természetes élettere is csak a lehető legkisebb mértékben csökken. A 36. módosítási pontban rögzítésre kerültek az erdőterületek az Erdészeti Igazgatóság aktuális állapotnak megfelelő adatszolgáltatása alapján.

Összességében megállapíthatjuk, hogy kimagasló környezeti terhelés nem jelentkezik a módosító indítványok által. Az új beépítésre szánt területek kis területi léptéket képviselnek, a tervi módosítások természetvédelmi területet, helyi védett területet nem érintenek, azokra jelentős hatást nem gyakorolnak. Az új beépítések esetében a természeti tájjal szorosabb összefüggésben működő területeken mindenképpen változás következik be (hagyományos tájhasználat eltűnése, változása). Új környezeti konfliktust eredményező, vagy meglévőt fokozó elem jelen vizsgálat során nem került elő. Megállapítjuk továbbá, hogy a fejlesztéseket a meglévő adottságokra alapozták, megvalósításuk során nem kell számolni jelentős tájterhelést eredményező beavatkozásra. A közműhálózat bővítése csak rövid szakaszon válhat szükségessé. A kieső zöldfelületek kedvezőtlen hatásúak a rekreációs funkció tekintetében, mivel területi arányban pótlásra kerültek, így a kieső területrész kompenzálása zöldterületek kijelölésével és erdőterület lehatárolásával történtek meg. Az erdőterület-kijelölések belterülettől vett viszonylagos távolsága nem értékelhető teljeséggel negatívnak, hiszen ugyan közvetlen hatásuk (árnyékolás) nem a lakosság életterében fog érvényesülni, de települési szinten hősziget-csökkentő hatásuk elhelyezkedésüktől függetlenül is működni képes. Javasoljuk a belterületen feltérképezni a potenciális kijelölhető zöldterületek feltérképezését, esetlegesen tájépítész bevonásával.

6. JAVASLAT A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEKRE, MONITORIZÁLÁSRA

A településen megtalálható és megvalósítandó létesítményeket és azok funkcióit úgy kell meghatározni, hogy a környezethasználat során

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő,
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés,
- kizárja a környezetkárosítást.

A károsító hatások elkerülése és a terhelés minimalizálása érdekében szükséges a környezetvédelmi vizsgálatok eredményeinek beépítése a tervbe, illetve az előírások betartása a településüzemeltetés során.

7. ÖSSZEFOGLALÁS

Összességében megállapítható, hogy a településrendezési terv felülvizsgálat tervi elhatározásai olyan célokat, fejlesztési lehetőségeket tartalmaznak, amelyek érinti a település bel- és külterületét, területfoglalást eredményeznek, azonban hozzájárulnak a településfejlesztési célokhoz, a társadalmi-gazdasági fejlődéshez. A település hatályos településrendezési terve idejétmúlt, így a felülvizsgálat során nagy hangsúlyt kellett fektetni a mai állapotnak megfelelő aktualizálásra.

A település területén tervezett fejlesztések elsősorban a gazdaságfejlesztési beruházások, turizmusfejlesztés és lakóterület-fejlesztés révén jelentkeznek, valamint környezeti zajterhelés és levegőszennyezés esetén jelenthetnek növekedést, ezért kiemelt fontosságú a fennálló helyzet javítása, valamint új terhelések kialakulásának megakadályozása.

A település részletes környezetvédelmi szabályozását célszerű lenne a helyi környezetvédelmi rendeletbe bevezetni, melynek kidolgozásához a megalapozó vizsgálatok és környezetvédelmi program járulna hozzá. A település és az elkészült településfejlesztési koncepció egyaránt törekszik a környezetterhelések minimalizálása mellett a meglévő adottságokból a legtöbb lehetőséget kihozni.

8. FORRÁSOK

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet

Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet

A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet

A 74/2014 (XII.23.) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről

A 18/2003 (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet

246/2011. (XI.24.) Korm. rendelet a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló biztonsági övezetéről

234/2011. (XI.10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról

62/2011. (XII.29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól

61/2012. (XII.11.) BM rendelet a települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII.29.) BM rendelet módosításáról

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény

A veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII.7.) Korm.rendelet

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm.rendelet

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet

A stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII.20.) Korm.rendelet

MTA Földrajztudományi Kutatóintézet: Magyarország Kistájainak Katasztere (Szerk. Dövényi Zoltán, Budapest, 2010)

Nemzeti Jogszabálytár

Közép-Dunántúli Operatív program

Új Magyarország Vidékfejlesztési Terv

Nemzeti Környezetvédelmi Program

Magyarország Nemzeti Energia-és Klímaterve